

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 20 aprel 2022-ci il №30 (2641) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

1941-1945-ci illərdə İkinci Dünya müharibəsində iştirak etmiş şəxslərə, həlak olmuş və ya sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dul arvadlarına, arxa cəbhədə fədakar əməyinə görə orden və medallarla təltif edilmiş şəxslərə birdəfəlik maddi yardım verilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, İkinci Dünya müharibəsində Qələbənin 77-ci ildönümü ilə əlaqədar **qərara alıram**:

1. 1941-1945-ci illərdə İkinci Dünya müharibəsində iştirak etmiş şəxslərə 1 500,0 (bir min beş yüz) manat məbləğində, İkinci Dünya müharibəsində həlak olmuş və ya sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dul arvadlarına, həmin dövrdə arxa cəbhədə fədakar əməyinə görə orden və medallarla təltif edilmiş şəxslərə, İkinci Dünya müharibəsi illərində döyüş cəbhələrinin arxa hüdudları, yaxud döyüşən donanmaların əməliyyat zonaları daxilində ordunun və donanmanın mənafeyi üçün tapşırıqları yerinə yetirmiş xüsusi birləşmələrin işçilərinə, İkinci Dünya müharibəsi dövründə Leninqrad şəhərinin müdafiəsinə görə müvafiq medal və döş nişanı ilə təltif edilmiş şəxslərə, habelə Leninqrad şəhərinin mühasirəsi iştirakçılarına 750,0 (yeddi yüz əlli) manat məbləğində birdəfəlik maddi yardım verilsin.

2. Bu Sərəncamın 1-ci hissəsinin icrası məqsədilə:

2.1. Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan 3,5 milyon (üç milyon beş yüz min) manat vəsait ayrılınsın;

2.2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 2.1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş vəsaitin Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin xüsusi hesabına köçürülməsini təmin etsin;

2.3. Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi birdəfəlik maddi yardımın bu Sərəncamın 1-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş şəxslərə ödənilməsinə təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 aprel 2022-ci il

Döyüş hazırlığı

“Layihli vətəndaş olmağın təməli Vətən sevgisidir”

Artilleriya qurğularının dünya ordularının arsenalında özünəməxsus yeri var - dəqiq artilleriya zərbələri döyüşün gedişini dəyişmək iqtidarındadır. Artilleriya qurğusundan peşəkarcasına istifadə etmək hərbiçidən yüksək bilik, fiziki hazırlıq və möhkəm iradə tələb edir. Tarixən döyüşlərdə yüksək səriştəsi ilə qələbələri təmin edən artilleriyaçıları mənəy olub. Əlağa Şıxlinski və Səməd bəy Mehmandarovun adları tarixlər boyunca yaşayacaq. Bu gün onların irsini layiqincə davam etdirən peşəkar artilleriyaçılarımız var. Vətən müharibəsində düşmənin başına od ələyən topçularımız tarixi ənənələrimizi layiqincə yaşatdılar. Düşmənin uzun illər ərzində yaratdığı mühəndis-istehkam qurğuları, müdafiə sədləri təcrübəli hərbiçilərimiz tərəfindən məhv edildi.

Bu gün Azərbaycan Ordusunun maddi-texniki təminatının yaxşılaşdırılması, döyüş hazırlığının yüksəldilməsi prioritet məsələlərdəndir. Hərbi xidmətdə qazanılan döyüş hazırlığının mənimsənilməsinin vacib şərtləri bunlardır - intizam, vətənpərvərlik, məsuliyyət, ayıq-sayıqlıq, çalışqanlıq. Həmçinin döyüşçü yüksək mənəvi-psixoloji keyfiyyətlərə malik olmasını, Vətəninə, millətinə bağlılığını nümunəvi xidmətində əks etdirməlidir. Nümunəvi xidməti ilə seçilən əsgər komandirin əmr və tapşırıqlarını vaxtında və düz-

gün yerinə yetirməlidir. Belə ki, şəxsi heyətin daim döyüşə hazırlıq səviyyəsini yüksək səviyyədə saxlaması üçün komandir heyətinin də peşəkar hazırlığı vacib şərtidir. Məhz peşəkar komandirin rəhbərlik etdiyi bölmənin hərbi qulluqçuları ona təhkim olunmuş silah, sursat, texnika və texniki vasitələrdən təyinatına uyğun istifadə etmək bacarığına malik olur. Onların başçılığı altında bölmələrdə təşkil olunan nəzəri və praktiki məşğələlərdə şəxsi heyət ixtisas, döyüş və atəş hazırlığı dərslərini mənimsəyir. Hərbi qulluqçularımız keçirilən müxtəlif miqyaslı təlimlərdə mənimsədikləri bilikləri uğurla tətbiq edirlər.

"Döyüş hazırlığı yüksək olanların qələbəsi mütləqdir", - deyən topçularla tanış olduq. Zabit Elçin Həsənov dedi: "Bölmədə hər bir hərbi qulluqçunun üzərinə düşən əsas tapşırıq vəzifə borcunu düzgün və lazimi səviyyədə qavramaqdır. Belə ki, verilən komandaların operativ şəkildə yerinə yetirilməsi üçün vəzifə borcunu bilmək, onu tətbiq etmək əsas şərtidir. Bunun üçün də tapşırıqın icrası zamanı hər kəs bilik və bacarığını ortaya qoymalıdır. Top heyətinin xidmət müddətində təcrübəsini artırmaq üçün təşkil olunan dərslər və keçirilən müxtəlif miqyaslı təlimlər önəmlidir. Qarşıya qoyulan normativlərin vaxtın-

da və dəqiq yerinə yetirilməsi bölmənin döyüş hazırlığının əsas göstəricilərindən biridir. Artilleriya yüksək dəqiqlik tələb edən qurğu olduğundan, tələb olunan nəticələrə nail olmaq üçün keçirilən təlim və məşq proseslərinin səmərəliliyi komandirlərin diqqət mərkəzindədir. Atəş mövqeyinin tutulması, texnikanın döyüşə və səfərə hazır vəziyyətə gətirilməsi həm hərbi, həm fiziki, həm də psixoloji təcrübə tələb edir. Buna görə də şəxsi heyətin sadalanan keyfiyyətləri qoruyub saxlaması və artırması üçün komandirin üzərinə böyük vəzifə düşür. Bölməmizdəki şəxsi heyətlə söhbət zamanı milli mənlilik şüurunun inkişaf etdirilməsinə, onlarda vətənpərvərlik hissinin yüksəldilməsinə də xüsusi diqqət yetirirəm. Vətənpərvərlik ən güclü silahdır. Bu silahı sinəsinə sıxaraq döyüşə atılanlar qəhrəmanlıq və fədakarlıq göstərdilər. Vətən müharibəsinin qəhrəmanlarından şəxsi heyətə tez-tez söhbət açıram. Hər kəs bilməlidir ki, bu gün rahat və firavan həyat sürə bilirsə, bunu şəhidlərimizə borcluuyuq. Hazırda xidmət edən müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu əsgər Təbriz Həsənovun qardaşı Tofiq Həsənov da o döyüşlərdə şəhadətə yüksələn qəhrəman oğullarımızdandır".

(Ardı 4-cü səhifədə)

Azərbaycanın müdafiə naziri Türkiyə tərəfinə başsağlığı verib

Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Türkiyə Respublikasının Milli müdafiə naziri cənab Hulusi Akara və Baş Qərargah rəisi ordu generalı Yaşar Gülerə başsağlığı ünvanlayıb.

Başsağlığında deyilir: "Qardaş Türkiyə Silahlı Qüvvələri tərəfindən "Pənçə-Kilit" əməliyyatının aparıldığı bölgədə şanlı türk ordusunun hərbi qulluqçusunun şəhid olması xəbəri mənə dərin kədər gətirdi.

Sizin acınız bizim də acımızdır. Terrora qarşı aparılan kəskin mübarizədə daima qardaş Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin yanında-yıq və Sizi var gücümüzlə dəstəkləyirik.

Şəhid olan hərbi qulluqçuya rəhmət diləyir, onun yaxınlarının dərdlərinə şərik olur, ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verirəm. Allah rəhmət eləsin".

Azərbaycan nümayəndə heyəti Bolqarıstanda keçirilən beynəlxalq konfransda iştirak edib

Bolqarıstan Respublikasının G.S.Rakovski adına Hərbi Akademiyasının 110 illiyinə həsr olunmuş beynəlxalq elmi-praktik konfrans keçirilib.

Ölkəmizi bu konfransda Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyasının rəisi general-leytenant Heydər Piriyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti təmsil edib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, konfransın plenar iclasında general-leytenant H.Piriyevin "İkinci Qarabağ müharibəsi yeni nəsillə müharibə kimi"

mövzusunda məruzə ilə çıxış edib, iştirakçıların çoxsaylı suallarını cavablandırılıb.

Bolqarıstanda keçirilən beynəlxalq konfransda Azərbaycan ilə yanaşı, Polşa, İsveç, Şimali Makedoniya və Gürcüstandan olan 100-dən çox məruzəçinin

də çıxışları dinlənilib.

Səfər çərçivəsində Azərbaycan nümayəndə heyətinin G.S.Rakovski adına Hərbi Akademiyasının və V.Levski adına Milli Müdafiə Universitetinin rəhbərləri, eləcə də Veliko Tarnovo şəhərinin meri ilə görüşü keçirilib.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun mühəndis bölmələrində praktiki məşğələlər keçirilir

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun mühəndis bölmələrində praktiki məşğələlər keçirilir.

Praktiki məşğələlərə cəlb olunan mühəndis bölmələri səhra təlim mərkəzlərinə çıxarılıb.

Şəxsi heyətin silahlanmaya qəbul edilmiş müasir mühəndis texnikası və avadanlıqlarından effektiv istifadəsi üzrə bacarıqlarının təkmilləşdirildiyi məşğələlər 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılmış

təcrübəyə əsasən keçirilir.

Məşğələlər zamanı silahlanmada mövcud olan müasir mina əleyhinə qoruyucu istehkam kostyumları və minaaxtaranlar, ön xəttin qarşısında qurulacaq partlamayan piyada və tank əleyhinə mühəndis maneələrinin nümunələri, döyüş və avtomobil texnikalarının sənədləri və daldalanacaqları nümayiş etdirilib. Şəxsi heyətə "Pomnis-2" mina sahələrindən keçidə qurma qurğusunun taktiki-texniki xüsusiyyətləri və iş prinsipi, mühən-

dis-müşahidə postlarından düşmənin mühəndis kəşfiyyatının aparılması qaydaları çətdirilib.

Məşğələlərdə mühəndis yol bölmələri tərəfindən təbii və süni maneələrdən texnikaların keçidi təmin edilib, şəxsi heyət partlayıcı qurğu və vasitələrdən istifadə qaydaları üzrə praktiki məşq etdirilib.

Əlahiddə Ümumqoşun Orduda şəxsi heyətin döyüş hazırlığının artırılması məqsədilə keçirilən məşğələlər davam edir.

Mühəndis Qoşunlarının fəaliyyəti haqqında məlumat

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin komandanlığı altında Azərbaycan Ordusunun qələbəsi ilə başa çatan Vətən müharibəsi nəticəsində azad edilmiş ərazilərimizdə mühəndis işləri davam etdirilir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, Azərbaycan Ordusunun Mühən-

dis Qoşunlarının hissə və bölmələri tərəfindən nəqliyyat vasitələrinin təhlükəsiz hərəkətini təmin etmək məqsədilə yollar minalardan və qar örtüyündən təmizlənir, həmçinin dağlıq və çətin keçilən ərazilərdə yerləşən bölmələrimizin mövqelərinə yeni təminat yolları çəkilir.

Azad edilmiş ərazilərimizdə mühəndis-istehkam bölmələrinin fəaliyyəti nəticəsində

də aprel ayının 1-dən 15-dək olan müddət ərzində 492 hektar ərazi mina və partlamamış döyüş sursatlarından tam təmizlənib.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə bu günədək mühəndis-istehkam bölmələri tərəfindən 15000 hektardan artıq ərazi minalardan təmizlənib. Ümumilikdə 6095 ədəd piyada əleyhinə, 2172 ədəd tank əleyhinə və 9368 ədəd partlamamış döyüş sursatı aşkarlanaraq məhv edilib.

Mina təmizlənmə işlərində əsas səylər azad olunan ərazilərdə yaşayış məntəqələri, əkin sahələri, yollar və infrastruktur obyektlərinə yönəldilib.

Azad edilən ərazilərimizdə minaların və partlamamış döyüş sursatlarının aşkarlanaraq zərərsizləşdirilməsi, eləcə də mühəndis təminatı üzrə digər zəruri tədbirlər davam etdirilir.

Azərbaycan Ordusunun rabitə hissə və bölmələrində məşğələlər keçirilib

2022-ci il döyüş hazırlığı planına uyğun olaraq Azərbaycan Ordusunun rabitə hissə və bölmələrində ixtisas hazırlığı üzrə məşğələlər keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, məşğələlərdə səhra rabitə qovşağı və elementlərinin ərazidə açılması, yaranmış mürəkkəb şəraitdə vahid rabitə sisteminin təşkil edilməsi ilə bağlı tapşırıqların yerinə yetirilməsi praktiki olaraq məşq etdirilib.

Rabitəçilər idarəetmənin təşkili üçün ərazidə açılmış dayaq və mobil rabitə qovşaqlarından qərargahlararası yüksək keyfiyyətli səs və məlumat mübadiləsinə bacarıqla yerinə yetiriblər.

“Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Lisey günü” təntənə ilə qeyd edilib

Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin yarandığı gün şəxsi heyətə yay tətilinə təsadüf etdiyindən hərbi lisey gününün nə vaxt qeyd edilməsi həmişə problemlər yaradırdı.

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun "Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Lisey günü"nin qeyd edilməsi haqqında 5 aprel 2014-cü il tarixli əmrinə əsasən, artıq 9 ildir ki, 19 aprel günü Hərbi Lisey günü kimi təntənəli şəkildə qeyd edilməkdədir.

Bu günün seçilməsi heç də təsadüf deyildir. Ulu öndər Heydər Əliyev 2003-cü il həmin gün sonuncu dəfə banisi olduğu bu möhtəşəm təhsil ocağını ziyarət etmiş, şəxsi heyətlə görüşmüş, onların qarşısında çıxış edərək zabit-müəllim heyətinə uğurlar arzulamış, gələcənin sərkərdələrinə xeyir-dua vermiş və məktəbə Döyüş Bayrağı təqdim etmişdir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, aprelin 19-da Müdafiə Nazirliyinin rəsmiləri, məktəbin yetirməsi olan Vətən Müharibəsi qəhrəmanları, veteranlar, şəhid ailələrinin üzvləri, ictimaiyyət nümayəndələri məktəbi ziyarət edərək Hərbi Lisey günü münasibətilə keçirilən tədbirlərə qatılıblar.

Əvvəlcə Heydər Əliyev Mərkəzi ziyarət olunub, Ulu Öndə-

ra edən polkovnik Saday Balayev Şəxsi Heyət Baş İdarəsi rəisinin müavini - Kadrlar İdarəsinin rəisi general-mayor Elçin Xəlilova şəxsi heyətin təntənəli mərasimə hazırlığı barədə məruzə edib.

General-mayor E.Xəlilov

şəxsi heyəti salamlayıb və onları Hərbi Lisey günü münasibətilə təbrik edib.

Təntənəli mərasim başlamazdan öncə ümummilli lider Heydər Əliyevin və ölkəmizin ərazi bütövlüyü, müstəqilliyi uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalan Vətən övladlarının xatirəsi bir

bərlik etdiyi ilk gündən gənclərimizin ali hərbi məktəblərə daha çox göndərilməsi və hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsi işinin daha da yüksəldilməsi məsələlərini ön plana çəkmiş və bu sahədə məqsədyönlü fəaliyyət göstərmişdir. Keçmiş Sovetlər İttifaqında milli zabit kadrlarının yetişdirilməsinə hesablanmış belə bir məktəbi yalnız gələcəyi öncədən görə, xalqının, millətinin gələcəyini düşünen Heydər Əliyev kimi şəxsiyyətlər yarada bilərdi və yaratdı da".

Qeyd edilib ki, 51 il öncə göstərilən bu təşəbbüs bu gün bəlkə də bir qədər adi görünə bilər. Lakin sovet ideologiyasının hakim olduğu bir dövətdə bu, heç kəsin xəyalına belə gəlməz və heç kim bu ağır yükün məsuliyyətini öz üzərinə götürməzdi. Belə bir analoqsuz məktəbi Heydər Əliyev yaratdı. Nəinki yaratdı, uşaq kimi qayğı-

olan yüzlərlə zabit, general Vətənə xidmətinə şərəflə davam etdirir.

Təntənəli mərasimdə vurğulanıb ki, hərbi lisey bu gün də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin

qinçə gəlirlər.

Məktəbin ilk məzunlarından olan iki dəfə "Azərbaycan Bayrağı" ordenli ehtiyatda olan polkovnik Şair Ramaldanov çıxış edərək məktəblə bağlı xatirələrini, 1974-cü ildə Heydər Əliyevlə ilk görüşü barədə təəssürlərini şəxsi heyətlə bölüşüb.

Hərbi orkestrin müşayiəti ilə "Naxçıvanski" marşı ifa olunub.

2003-cü il aprelin 19-da ulu öndər Heydər Əliyevin hərbi liseyə təqdim etdiyi Döyüş Bayrağı altında şəxsi heyətin tribuna önündən fəxri keçidindən sonra Əməkdar İncəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdcüsü polkovnik Abdulla Qurbaninin layihəsi əsasında "Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Lisey - Böyük gələcəyə baxış" adlı teatrlaşdırılmış kütləvi tədbir başlanıb.

Tədbirdə müdafiə nazirinin birinci müavini - Azərbaycan Ordusunun Baş Qərargah rəisinin əmri ilə təltif olunan zabit-müəllim heyətindən bir qrupuna təşəkkür elan edilib, fəxri fərman və qiymətli hədiyyələr təqdim olunub.

Məktəbin məzunları, şəhid valideynləri, pedaqoji kollektivin üzvləri çıxış edərək xalqımızın haqlı olaraq "Heydər Əliyev məktəbi" adlandırdığı bu təhsil ocağının əhəmiyyətindən, ordu quruculuğundakı müstəsna rolundan bəhs edib, göstərilən diqqət və qayğıya görə minnət-

sına qalaraq böyüdü, qorudu və ərşəyə çatdırıb 30 illik yubileyində şəxsən iştirak etdi. İllər ötdükdən sonra Ulu Öndər demişdir: "Mən Azərbaycanda evlələr heç vaxt oxşarı, analoqu olmayan ixtisaslaşdırılmış hərbi orta məktəb yaratmaq haqqında fikir irəli sürdüm. Bu məktəbi yaratdıq. Doğrudan da, mənim həyatımda gördüyüm işlər içərisində bu addımı, bu işi, bu təşəbbüsü şəxsən özüm çox yüksək qiymətləndirirəm".

Nəzərə çatdırılıb ki, Heydər Əliyev hərbi liseyi doğma övladı qədər sevir, bir an belə diqqət və qayğısını bu məktəbdən əsirgəməzdi. O, yaxşı bilirdi ki, bu məktəb Azərbaycanın gələcəyi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən təhsil ocağıdır. Bu ocaqdan gələcəyin azərbaycanlı zabitləri, generaları pərvazlanacaq, Vətənin etibarlı müdafiəçiləri olacaqlar.

Azərbaycan öz müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra "Naxçıvanski" Vətənə döndülər. Onlar respublikamızın müstəqilliyinin, ərazi bütövlüyünün təmin olunması uğrunda gedən döyüşlərdə əsl qəhrəmanlıq nümunələri göstərdilər. Hərbi liseyin yetirmələrindən 11 nəfər "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı", 19 nəfər "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" fəxri adlarına, yüzlərlə məzun isə Azərbaycan Respublikasının müxtəlif orden və medallarına layiq görüldü. Təkcə Vətən müharibəsi cəbhələrində məktəbin yetirmələrindən 100-dən çox zabit şəhidlik zirvəsinə ucaldı. Hazırda respublikamızın Silahlı Qüvvələrində hərbi liseyin yetirməsi

Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin və Müdafiə Nazirliyi rəhbərliyinin daimi diqqət və qayğısı ilə əhatə olunub. Şəhərcikdə yenidənqurma və əsaslı təmir işləri yüksək səviyyədə başa çatdıqdan sonra dövlətimizin başçısı məktəbi ziyarət edib, görülən işləri yüksək qiymətləndirib və şəxsi heyət qarşısında çıxış edərək burada təhsil alan kursantlara və çalışan müəllimlərə Vətənin qorunması işində həmişə fəal olma-

ğı, öz güclərini göstərməyi arzulayıb.

"Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin 50 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamından irəli gələn vəzifələr də müvəffəqiyyətlə həyata keçirilib.

Hərbi liseyin zabit və müəllim kollektivi ulu öndər Heydər Əliyevin ideyalarına həmişə sadiqdir, gələcəyin peşəkar zabit kadrlarının yetişdirilməsi üçün üzərlərinə düşən müqəddəs vəzifənin öhdəsindən layi-

darlıqlarını bildiriblər.

Abdulla Qurbaninin Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin 50 illik yubileyinə həsr etdiyi "Böyük gələcəyə baxış" adlı kitabının təqdimatı olub və ilk nüsxələr təhsildə, təlimdə fərqlənən kursantlara, müəllimlərə, zabitlərə və qonaqlara hədiyyə edilib.

Həzi Aslanov adına Ordu ideoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin və "Səda" uşaq rəqs ansamblının iştirak etdiyi "Böyük gələcəyə baxış" adlı ədəbi-musiqili-xoreoqrafik kompozisiya ilə tədbir başa çatıb.

rin büstü önünə qızılgül çələngi qoyulub, xatirəsi ehtiramla yad edilib. Ziyarətçilərə muzeyin zəngin ekspozisiyası barədə ətraflı məlumat verilib. Əbədi yaşar Ali Baş Komandanın heyət və fəaliyyətinin müxtəlif anlarını əks etdirən tarixi sənədlər, fotolar, kitablar, videosujetlər böyük maraq oyadıb. Heydər Əliyev Mərkəzinin xatirə kitabına ziyarətçilər adından ürk sözləri yazılıb.

Sonra hərbi lisey şəhərciyində xalqımızın igid oğlu Cəmşid Naxçıvanskiyə şərəfinə ucaldılan abidə qarşısına çələng qoyulub.

Hərbi lisey rəisi vəzifəsini ic-

dəqiqəlik sükutla yad edilib, Dövlət Himni ifa olunub.

Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun hərbi liseyin şəxsi heyətinə ünvanladığı təbrik məktubu tədbir iştirakçılarının nəzərinə çatdırılıb.

General-mayor E.Xəlilov çıxış edərək deyib: "Azərbaycanın gələcəkdə müstəqil dövlətə çevriləcəyini öncədən görərək milli ordumuzun zabitlərini yetişdirmək məqsədilə dahi Heydər Əliyevin yaratdığı bu lisey Ulu Öndərimizin xalqımıza bəxş etdiyi möhtəşəm abidələrdən biridir. Ümummilli Lider 1969-cu ildə Azərbaycana rəh-

"N" hərbi hissəsində Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı İsgəndər Aznaurovun anım mərasimi keçirildi.

Tədbir iştirakçıları hərbi hissənin qarşısında qəhrəmana ucaldılan büstün önünə əklil qoydular, xatirəsini hörmət və ehtiramla andılar.

Mərasimdə Şəmkir rayonu, Kür qəsəbəsi İsgəndər Aznaurov adına 1 sayılı orta məktəbin şagirdləri, Şəmkir Regional Mədəniyyət idarəsinin Kür qəsəbə Mədəniyyət Evinin kollektivi, ictimaiyyət nümayəndələri və hərbi hissənin şəxsi heyəti iştirak etdilər.

Əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin, Azərbaycanın müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi.

Hərbi hissənin zabiti mayor Yusif Məmmədli Milli Qəhrəmanın heyat və döyüş yolu barədə ətraflı məlumat verdi. Bildirdi ki, Axıska türkü olan İsgəndər Söhrab oğlu Aznaurov 16 avqust 1956-cı ildə Özbəkistan Respublikası Buxara vilayətinin Qala-Asiya kəndində anadan olub. 1989-cu ildə Özbəkistanın Fərqanə vadisindəki qanlı olaylardan sonra o da yüz minlərlə axıskalı kimi

oranı tərk etməyə məcbur oldu və 1990-cı ildə ailəsi ilə birlikdə Azərbaycana gələrək, Kür qəsəbəsində məskunlaşdılar. 1992-ci ilin martında könüllü olaraq Azərbaycan Ordusuna qatıldı. "N" hərbi hissəsində xidmətə başladı. İsgəndər qısa müddət ərzində topçuluq məharəti, döyüş zamanı təşkilatçılıq bacarığı və peşəkarlığı ilə hər kəsin hörmət və rəğbətini qazandı. Çox keçmədən o, "topçu İsgəndər" kimi tanındı. İsgəndər Aznaurov Gədəbəy rayonunda Başkəndin erməni quldurlarından azad olunmasında, Mutudərədə, Şınıxda, Ər dağı və Ləzgi daşında, eləcə də rayonun digər strateji əhəmiyyətli ərazilərində xeyli düşmən texnika-

Unudulmayan qəhrəmanlar

sını və canlı qüvvəsini məhv edərək böyük qəhrəmanlıqlar göstərdi. Hətta ermənilər bu şücaətlərinə görə onun başına yüksək məbləğdə vəsait də vəd ediblər.

Mayor Vüsal Quliyev çıxış edərək 2020-ci il sentyabrın 27-də Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə 44 gün ərzində rəşadətli ordumuzun qazandığı tarixi zəfərdən söz açdı. Xalqımıza bu Böyük Qələbə sevincini yaşadanların "topçu İsgəndər" kimi qəhrəman oğullarımızın davamçıları olduğunu vurğuladı. "44 gün davam edən Vətən müharibəsində igidlərimiz Vətən uğrunda qəhrəmanlıq, şücaət göstərərək, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şərəflə vuruşdular. Onlar qorxu bilmədən düşmən üzərinə şığıdılar. Neçəsi insan mənəviyyatının ən yüksək zirvəsinə çatdı. Hamımız üçün müqəddəs amal sayılan Ana Vətənin yolunda canını qurban edən hər bir şəhid şanlı Qələbəmizin baş qəhrəmanıdır. Birinci Qarabağ müharibəsində ərazi bütövlüyümüz uğrunda döyüşlər zama-

nı qəhrəmanlıqla şəhid olan Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı İsgəndər Aznaurov da belə oğullarımızdandır. İsgəndər Aznaurov 1993-cü ilin yazında qəhrəmanlıqla şəhid oldu. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin 15 yanvar 1995-ci il tarixli 262 sayılı Fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün qorunmasında, Vətən torpaqlarının erməni işğalçılarından müdafiə edilməsində gedən döyüşlərdə qəhrəmanlıqla vuruşaraq göstərdiyi misilsiz

xidmətinə görə baş leytenant Aznaurov İsgəndər Söhrab oğluna ölümündən sonra "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" fəxri adı verildi. Onun xatirəsini daim dərin ehtiramla yad edir, qəhrəmanlıq yolunu gənc əsgərlərimizə nümunə göstəririk".

Qarabağ Müharibəsi veteranı Nəzakət Məmmədova tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırdı ki, xalqımızın qəhrəmanlıq tarixi "topçu İsgəndər" kimi oğullarımızla zəngindir. Tarixin bütün dövrlərində qəhrəman oğullarımız Vətənimiz uğrunda döyüş meydanlarında şücaət və qəhrəmanlıqları ilə iz qoyublar. Biz hər zaman dövlətimizlə, xalqımızla və qalib ordumuzla qürur duyuruşuq. Həmçinin onu da əlavə etdi ki, şəhid ailələrinə, qazilərə və müharibə veteranlarına Ali Baş Komandan tərəfindən daim yüksək diqqət və qayğı göstərilir.

Sonda məktəblilər hərbi vətənpərvərlik mövzusunda şeirlər oxudu, bədii kompozisiya nümayiş etdirdilər.

**Baş leytenant
Orxan HÜSEYNLİ
"Azərbaycan Ordusu"**

"Layiqli vətəndaş olmağın təməli Vətən sevgisidir"

(Əvvəlki 1-ci səhifədə)

Əsgər Təbriz Həsənovla həmsöhbət oldum.

- Gədəbəy rayonunun Cəfəri kəndində dünyaya göz açmışıq. Qardaşım menden 2 yaş böyük idi. Babamız Səyyad Həsənov İkinci Dünya müharibəsi, əmimiz Əkbər Həsənov isə Birinci Qarabağ müharibəsi iştirakçısıdır. Biz də 44 günlük Vətən müharibəsində iştirak etdik. Qardaşım müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu baş çavuş Tofiq Həsənov Murvodağ istiqamətində gedən döyüşlərdə şəhidlik zirvəsinə ucaldı. O, 44 günlük müharibənin gətirdiyi qələbənin tarixini qanı ilə yazan oğullardandır. Müxtəlif hərbi hissələrdə xidmət etsək də, ürəklərimiz döyüşlərdə bir döyünürdü. Bu gün də qəlbim Tofiqlə döyünür, gözlərim hər yerdə onu axtırır. Onu hər an yanımda hiss edir və şəhidlər ölmür kəlməsinin həqiqiliyini indi anlayıram. Şərəfli tarixin bünövrəsini qoyan və bu yolda ömrünü qurban verən oğullarımızı daim yüksək ehtiramla yad etməliyik. Təsəllimiz ondan ibarətdir ki, Azərbaycanımızın

ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan hər bir igidimizin qisası düşməndən alınıb, torpaqlarımız işğalçılardan təmizlənib. Bu günləri bizə bəxş edən şəhidlərimizi unutmuuruq, onları daim yad edirik. Qardaşım Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə "Vətən uğrunda", "Kəlbəcərin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub. Vətən sağ olsun!, - əsgər Təbriz

Həsənov belə dedi.

"Güclü əsgər, savadlı müəllim, təcrübəli həkim, bir sözlə, layiqli vətəndaş olmağın təməli Vətən sevgisidir" deyən müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu əsgər Nurlan Əmirovla söhbət etdim. "Əgər Vətəni sevirənsə, peşəndən, yaşından, olduğun yerdən asılı olmayaraq, bayrağının yüksəkədə dalğalanması üçün əlindən gələni əsirgəmirsən. Xalqının

firavanlığını təmin edən, ərazi bütövlüyünü qoruyan onun ordusudur. Ordumuzun gücü bu gün bütün dünyaya məlumdur. Bu gün hər birimiz sinəmizdə Vətəni sevirən ürək daşıyıyıq. Ürəyimiz Ana Vətən üçün döyünür. Qürurluyam, qalib ordunun mundirini daşıyıram, müqəddəs amala xidmət edirəm - Vətən keşikçisiyəm. Bu gün Azərbaycan Ordusunda xidmət edən hər kəsi bir məqsəd birləşdirir - tor-

paqlarımızın müdafiəsi. Azərbaycan Ordusunun əsgəri kimi Vətən qarşısında müqəddəs borcumuzu ödəyirik. Torpaqlarımızı göz bəbəyi kimi qorumalı, nəsil-dən-nəslə ötürməliyik", - deyərək bildirdi.

Əsgərlər Mirsaleh Azayev, Rəhbər Kərimov, Elşən Səfərov və Fərid Alişzadə də vətənpərvər komandirlərinin rəhbərliyi altında öz döyüş hazırlıqlarını artırdıqlarını bildirdilər. Qeyd etdilər ki, hər bir əsgər ona təhkim olunmuş artilleriya silahından istifadə etmək bacarığına malikdir və hər bir heyət nəfəri üzərinə düşən vəzifənin öhdəsindən layiqincə gəlməyi bacarır.

Sonda əsgərlər onu da xüsusi vurğuladılar ki, bu gün işğaldan azad olunmuş torpaqlarımızda dalğalanan üçrəngli bayrağımız onlara xüsusi könül xoşluğu bəxş edir və dərk edirlər ki, bu bayrağın dalğalanması üçün neçə-neçə igidimiz canını fəda edib. Döyüş hazırlığı və vətənpərvərlik hissi yüksək olan hərbi qulluqçularımızla söhbət edəndən sonra bir daha anladım ki, Azərbaycan əsgəri hər zaman qarşıya qoyulan bütün tapşırıqların öhdəsindən layiqincə gəlməyə qadirdir.

**Baş leytenant
Fuad CƏFƏROV
"Azərbaycan Ordusu"**

Ötən il Zəfər Günündə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kəngərli rayonunda Bayraq meydanı istifadəyə verildi. Uçrəngli bayrağımız şəhidlərimizin əziz xatirəsinə və Zəfər Gününün şərəfinə əbədi yüksəkliyə ucaldıldı. 2,5 hektar ərazini əhatə edən Bayraq meydanı milli ornamentlərin - buta və xarıbülülün əks olunduğu memarlıq elementləri ilə dizayn edilmişdir. Meydanın 8 noyabrda - tarixi Zəfər Günündə istifadəyə verilməsinin digər bir rəmzi mənası da vardır: Muxtar respublikanın ən gənc rayonu olan Kəngərli əhatə etdiyi ərazisi etibarilə qədim tarixə söykənir. O qoca tarix bir çox hadisələrin - müharibələrin şahidi olub. Vətəni, eli-obanı qorumaq həm də güc tələb edib. Vətəni müdafiə etmək eşqi döyüşkən, mübariz, vətənpərvər nəsil yetişdirib. O nəsil isə vətənpərvərliyi ali dəyər kimi özündən sonrakı nəsillərə miras olaraq ötürüb. Zəfərlə bitən Vətən müharibəsində Kəngərliyə gələn döyüşçülərin də payı az deyil.

Xəyalla Yusifin dünyası

Bayraq meydanının yaxınlığında, rayon mərkəzində - Qıvrıq qəsəbəsində ucalan yedimertəbəli binanın qarşısında. Nərmən xanımın görüşüb evə daxil olur. Uşaqların - Xəyalla Yusifin şəhərliyi güllü bürümüşdür. Başları oyuna elə qarışmışdı ki, evə qonaq gəldiyinin fərqi belə deyildilər. Əslində, onlar heç nəyin fərqi deyildilər, çünki uşaq ağılı müharibə, soyqırımı, faciə kimi insanlığa zidd nəsələri qavramağa hazır deyil. Onlar üçün dünya sülh rəmzi olan aq göyərçinlər, dəniz mavisisi səma, çəmənləri, düzləri bəzəyən al yanaqlı lalələr qədər rəngarəngdir. Hələ də inanırlar ki, bir gün qapını qonaq deyil, ataları Fuad döyəcək...

Bütün gerçəkliklər isə analıqla yanaşı, atalıq missiyasını da yerinə yetirməyə məhkum edilən Nərmən xanımın hüzn dolu baxışlarında donub qalıb. 5 oktyabr 2020-ci il tarixində...

Bəs kimdir Nərmən xanımın baxışlarına yoxluğunun nəqşini vurmuş qəhrəman? Kimdir Nərmən xanımın zərif çiynlərinə ağır yükü qoyub gedən adam?

Suqovuşan - arzulara qovuşduran...

İsmayılov Fuad Murad oğlu 26 oktyabr 1986-cı ildə Şərur rayonunun Qıvrıq kəndində (o vaxt Qıvrıq Şərur rayonunun tabeliyində idi) anadan olub. Qıvrıq 1 nömrəli orta məktəbin 8-ci sinfini bitirdikdən sonra sənədlərini Naxçıvan şəhərindəki Heydər Əliyev adına Hərbi Li-

seyə verib. 2002-2005-ci illərdə liseyde təhsilini başa vurub Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə daxil olub. 2009-cu ildə motoatıcı ixtisası üzrə həmin məktəbi bitirib. Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris Mərkəzində 1 il kurs keçib. Xidmətə başlayan leytenant Fuad İsmayılov mayor rütbəsinədək yüksəlib. 2019-cu ildən "N" hərbi hissəsində tabor komandiri vəzifəsində xidmət edib. 27 sentyabr 2020-ci il tarixində başlayan Vətən müharibəsində Suqovuşan istiqamətində gedən döyüşlərdə iştirak edib.

Suqovuşanın azad edilməsi strateji nöqteyi-nəzərdən çox böyük əhəmiyyət kəsb edirdi. İllərlə düşmən tərəfindən burada çox güclü istehkamlar qurulmuş, sədlər yaradılmışdı. Talış kəndinin və Suqovuşanın yerləşdiyi ərazidə düşmənin çox böyük canlı qüvvəsi yerləşmişdi. Çünki bu qəsəbənin əldən getməsilə Azərbaycan Ordusunun gələcək əməliyyatlarında tam üstünlük təşkil edəcəyini düşmən yaxşı bilirdi. Bütün strateji yüksəkliklərdə, qəsəbəyə gedən yüksəkliklərdə düşmənin yerləşməsinə rəğmən Talış kəndi və Suqovuşan oktyabrın 3-də işğaldan azad edilir. Azərbaycan Ordusu böyük qəhrəmanlıq və fədakarlıq göstərərək şiddətli döyüşlər nəticəsində Talış və Suqovuşanı əzəmətinə qovuşdurur. Müharibənin ilk günlərində strateji əhəmiyyətli Suqovuşanın işğaldan azad edilməsi böyük uğur idi. Bu uğura imza atanlardan biri də Fuad İsmayılov idi. Döyüş yoldaşı polkovnik-leytenant Əkrəm Şadmanov Fuad haqqında bu sözləri söyləyib. "Fuad Azərbaycan zabitinə xas müsbət keyfiyyətlərə sahib komandır idi. Komandır kimi idarəçiliyi, qayğıkeşliyi, yüksək hərbi bilikləri və şəxsi keyfiyyətləri təbii olaraq hər bir şəxsə ona qarşı sevgi və rəğbət qazandırmışdı. Vətənpərvərliyi, cəsurluğu və idarəçilik qabiliyyəti döyüş meydanında əsgərlərinə ruh yüksəkliyi aşılayırdı. Torpaqlarımızın işğaldan azad olunması uğrunda döyüşlərə atılmaq, bu müqəddəs yolda, Vətən uğrunda can vermək onun çoxdankı arzusu idi. O, mayor rütbəsinədək yüksəlmişdi, Suqovuşan onu daha ali mərtəbəyə - şəhidlik mərtəbəsinə yüksəltdi və arzusuna qovuşdurdu. Fuad İsmayılov 14 yaşından taleyini hərbi peşəsinə bağlayan, canını Vətənə fəda edən rəşadətli zabitdir!"

yüşdə imiş. Bakıda İkinci Fəxri xiyabanda dəfn olunub. Sən demə, Fəxri xiyabana ziyarətə gələn fəxrli - Fuadla başlayacağımı. O, sanki natamam bir kitab qəhrəman şəhidlərimizlə birgə tamamladıqdan sonra mənə oxumağa izn verdi. O kitabın səhifələrində 30 illik yurd həsrətini son verən zəfər sevinci vardı. O kitabda yarımçıq qalmış ömürlər, arzular vardı, həm də bütün bunları üstələyən Vətən, yurd məhəbbəti. Fəxri xiyabana ilk gəlişim idi, gerçəklərlə üz-üzə dayanmışdım. Mən tək Fuadı deyil, həmin günü cəmi torpaq altında yatan şəhidlərimizi bütün ruhumla anladım. Anladım ki, Vətən torpaqlarının üstündə biz rahat və güvənlə yaşayaq deyərək, altı da möhkəm olmalı, güvənli olmalı. Şair nə gözlə demiş: "Basdığın yerləri torpaq deyərək keçmə, tanı, Düşün altında minlərcə kəfənsiz yatan". Mən Fuadla fəxr edirəm. Sadəcə bir kəlmə piçıldadım: Arzuna çatdın mı?

Torpaqların işğaldan azad olunması hamımızın arzusu idi. Onlar tək özlərini deyil, bizi də arzumuzla qovuşdurdular. Allahdan bütün şəhidlərimizə rəhmət diləyirəm.

Nə qədər güclü dayanmağa çalışsa da, gözləri bulaq kimi çağlayırdı. Axı ona verilən suallar bitməyib hələ də. Bəlkə də

Fəxri xiyabana aparan yol...

- Bilirsiniz, Bakıda yaşadığımız müddətdə bir neçə dəfə desəm də, o, mənə Şəhidlər xiyabanına aparmadı. Həmişə deyərdi tələsmə, vaxtı çatanda gedəcəksən. Düşünürdüm ki, yəqin, həssas olduğumu nəzərə alıb sızılmayım deyərək mənə ora aparmır. Sən demə...

Aprəl döyüşləri başlayanda həvəslənmişdi, bizi də aparacaqlar deyirdi, lakin aparmadılar. Buna üzülmüşdü. Peşəsinə o qədər sevir ki, məzuniyyət dövründə belə evdə oturma bilirdi, işinə gedirdi. Bəzən evdə belə olduğunu unudur, hərbi nizam-intizam qaydalarına müvafiq davranış sərgiləyirdi. Mən anlayırdım ki, bu onun hərbi xidmətə aludəçiliyi ilə əlaqədardır, - Nərmən xanım dedi.

Biz Naxçıvanda idik. Avqustda məzuniyyətə çıxıb gələcəkdi. Xeyallarımız var idi. Oğlumuz Xəyalı birlikdə məktəbə aparacaqdı. Özünü gələcəkdə deyərək sənədlərini belə hazır etməmişdik. Elə xəyal olaraq da qaldı. Fuad daha müqəddəs arzularının arxasınca getdi. Mənə təlimdə olduğunu deyirdi. Şəhid xəbərini alanda anladım ki, dö-

Tarix yazan oğullar

Arzusuna qovuşan qəhrəman

ömrünün sonunadək davam edəcək...

- Kiçik oğlumuz Yusifin 5 yaş var. "Hamının atası gəlir. Bəs mənə atam haqqan gələcək? - deyərək sual edir. Xəyalsə hələ də öz xeyallarını qurur. Atam gəlsin, ta şuluq etməyəcəm, sözə baxacam, birlikdə yenə parka gedək. Deyirəm, sən dərslərinə yaxşı oxu, o sənə görə, izləyir. Bəzən özüm də uşaqlaşırım, gözüm qalır qapıda, elə bilirəm Fuad haqqansa gələcək..."

Yusif əlində silah oyuncaqla oynayırdı. Xəyalla dialoqum isə çox qısa oldu:

- Böyüyəndə kim olmaq istəyirsən?

- Əsgər!

"Biz övladlarımızı bu ruhda böyütdük"

Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadənin "Şəhidlər" poemasının oxuyuruq:

O şənbə gecəsi doğulanların, Onundan doqquzu oğlanmış demə.

Söhbət Qanlı Yanvar gecəsindən gedir. Fuad İsmayılovun atası Murad İsmayılova həmsöhbətlik. Ömrünün 45 ilini idman müəllimi kimi fəaliyyət göstərən Murad İsmayılov o ağır günlərin şahididir. 3 oğul, bir qız övladı böyüdü. Oğullarının hər üçü hərbi peşəsinə - Vətəni qorumaq peşəsinə seçib. "İtirilmiş torpaqlar, üstəgəl Xocalı faciəsi. Biz bunların şahidi olaraq necə rahat ola bilərdik? Həmin dövrdə müəllimlər də səfərbər oldular, əməklerini vətənpərvər şagirdlər yetişdirməyə sərf etdilər. Fikir versəniz, Kəngərli rayonu üzrə nə qədər gənc hərbi peşəsinə yönəlib. Elə təkə rayonu Xok kəndi Vətən müharibəsində 7 şəhid verib. Mən də həm bir müəllim, həm valideyn olaraq övladlarımı bu ruhda böyütdüm. Fuad ailənin ilk övladıdır. Mən fəxr edirəm ki, torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsində biz İsmayılovlar ailəsinin də payı var. "Ata qəhrəman övladı ilə qürur duysa da, gözləri dolur, nəzərlərini qaçırmağa çalışır: "Sonuncu dəfə bizimlə 3 oktyabrda danışıdı. Çox şən idi. Ayın 4-ü zəng eləmədi. 5 oktyabrda qəfil zəng gəldi. Oğlunuz şəhidlik mərtəbəsinə ucaldı, dedilər. Bu, mənə "5 Oktyabr - Beynəlxalq Müəllimlər Günü" nə heç vaxt unutmayaçağım hədiyyəm idi bəlkə də... Axı mən Fuadı bir döyüşçü kimi yetişdirmişdim".

Sınaqlardan üzəg çıxan qəhrəman

Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin 2005-ci il buraxılışına həsr olunmuş "Mən sərkərdə olacağam" adlı kitabdan Fuad İsmayılovun yazısını oxuyuruq: "Hələ sovet dövründən Qıvrıqın düz mərkəzində hərbi hissə yerləşib. İndi Qıvrıqdakı hərbi şəhərcikdə Azərbaycan oğulları əsgəri borclarını şərəflə yerinə yetirir, müasir hərbi elminin sirlərinə yiyələnirlər. Mən də gələcəkdə Azərbaycan Ordusunun zabitlər korpusunda öz yerimi tutacağamsa, buna hamıdan çox valideynlərim və dostlarımla sevinəcəklər. Mən bu yolda bütün çətinliklərə sinə gərməyə, sınaqlardan kişi kimi çıxağa hazırım".

Pürüzə ana söhbətə qatıldı. Dedi ki, otağında düzəltdiyimiz guşəsinə diqqətlə baxsanız, fotolarla yanaşı, qəzet nümunələri də görəcəksiniz. "Tarixdə baş vermiş hadisələri, xüsusən də Fuada çox pis təsir edən Xocalı faciəsi ilə bağlı yazılmış materialları yığıb saxlayırsız, əsgərlərinə bu mövzular barədə danışırıdınız. Deyirdi ki, gec-tez biz düşməndən qisasımızı alaçağıq. O, öz arzusuna çatdı. Suqovuşanda gedən döyüşlər zamanı şəhid oldu. 5 gün döyüş meydanından çıxarmaq mümkün olmadı. 10 oktyabrda İkinci Fəxri xiyabanda torpağa tapşırıldı. Onunla təsəlli tapıram ki, torpaqlarımız azad olundu və Fuad öz arzusuna çatdı".

Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ordumuzun igid zabit və əsgərləri bizim də həsrətimize son verdilər. Şanlı tarix yazdılar, şanlı ordumuzun şanlı qəhrəmanları! Bu tarixdə mayor Fuad İsmayılovun da adı və əməyi var. Xidməti dövründə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının 90, 95, 100 illik yubiley medalları, "Qüsursuz xidmətə görə" 3-cü dərəcəli medalı ilə təltif edilib. Ölümündən sonra Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə "Vətən uğrunda", "İgidiyə görə", "Suqovuşanın azad olunmasına görə" medallarına və 3-cü dərəcəli "Rəşadət" ordeninə layiq görülüb.

Səninlə qürur duyuruq, gənc və gələcək nəsillərə örnək qəhrəman!

Ruhiyyə RƏSULOVA
Naxçıvan televiziyaşının baş redaktoru

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərəsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərəsinin qrup rəhbərinə kömək)

Suallar:

1. Müasir cəmiyyətdə dinin rolu və yeri.
2. Azərbaycanda islami dəyərlərin bərpası.
3. Azərbaycan Respublikası dini toleranlığ nümunəsidir.

Müasir cəmiyyətdə dinin rolu və yeri

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına əsasən, din dövlətdən, dövlət də dindən ayrılır. Buna görə də dövlətin sosial, siyasi, iqtisadi və hüquqi fəaliyyətini müəyyən edən qanunlar qəbul edilərkən dinin bu mövzudakı əmr və qadağalarına görə deyil, sosial ehtiyaqlara görə edilir. Dövlət quruluşunun əsası olan dünyəvilik din və vicdan azadlığını dövlət tərəfindən təminat altına alır. Belə ki, o zaman heç qüvvəli din azadlığı ancaq dünyəvi bir dövlətdə reallaşa bilər. Ancaq belə bir dövlətdə vətəndaşlar heç bir müdaxilə olmadan öz dinlərini seçə bilərlər. Dünyəvi bir dövlətdə din azadlığı, hər hansı bir dinə inanma və onun ibadətlerini yerinə yetirmə azadlığını təmin etdiyi kimi, vətəndaşların heç bir dinə inanmama və heç bir dinin ibadət-lərini yerinə yetirməmə azadlığını da təmin edir. Dövlətin vətəndaşı ilə münasibəti dini və ideoloji deyil, ədalət çərçivəsində olmalıdır. Dövlətin əsas vəzifəsi, ədalət, daxili və xarici təhlükəsizliyi təmin etmək, vətəndaşların haqq və azadlıqlarına əngəl olan problemləri aradan qaldırmaqdır. Bu səbəbdən də dövlət bu gün ölkənin gələcəyi üçün lazım olan tədbiri görməkdədir. Yəni, vətəndaşlarını və cəmiyyəti zərərli, fanatik və radikal dini-siyasi qrup və təşkilatlardan qoruyur. Bu istiqamətdə dövlətin sekulyar dəyərləri və prinsipləri daha kəskin və aydın qoyulur.

Azərbaycanda din-dövlət, eyni zamanda, cəmiyyət-dövlət münasibətləri milli-mənəvi dəyərlərlə yanaşı, həm də universal və multikultural dəyərlər əsasında azərbaycançılıq ideologiyası kontekstində tənzimlənir. Bu baxımdan, cəmiyyətə sağlam təfəkkürlü vətəndaş qazandırmaq üçün dərin dini-fəlsəfi dünyagörüşünə, bədi-etik təfəkkürə və yüksək estetik zövqə malik insan yetişdirmək lazımdır. Belə ki, bu da dövlətin düşünülmüş, planlı və uzaqgörən siyasətinə əsaslanan proqramın tərtib olunmasına və onun həyata keçirilməsinə bağlıdır. İnanmaq lazımdır ki, əgər dövlət vətəndaşını və ölkənin gələcəyini düşünərək, bütün bunları sistemli şəkildə həyata keçirərsə, gələcəkdə cəmiyyətdə problem və təhlükə yaradan radikal, fanatik fərdlər ortaya çıxmaz. Əks-təqdirdə isə dini ehtiyac və tələblər qeyri-ərəfindən təmin edilərsə, o zaman cəmiyyətdə daha da radikal, fanatik və cəmiyyət üçün təhlükə yaradan qüvvələr və fərdlər ortaya çıxa bilər.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev cəmiyyətdə dinin böyük rolu və yeri olduğunu belə qeyd edib: "Dinin cəmiyyət həyatında, xüsusən də gənclərin mənəvi-əxlaqi tərbiyəsində yeri və rolu düzgün istiqamətləndirilməli, müntəzəm islami dəyərlərin təbii və təşviqi müasir tələblər səviyyəsində aparılmalı, dindən siyasi məqsədlər üçün istifadəyə yol verilməməlidir. Bütün bunlar müasir mərhələdə Azərbaycan Respublikasının daxili və xarici siyasətinin, demokratik dünya birliyi ilə əməkdaşlıq münasibətlərinin prioritet xəttini təşkil edir. Ölkəmiz bu sahədə nüfuzlu beynəlxalq və regional təşkilatlarda, o cümlədən İslam Əməkdaşlıq Təşkilatında uğurlu fəaliyyət göstərir. Son illərdə MDB Dirlərarası Şurasının, MDB Müsəlmanlarının Məşvərət Şurasının, Qafqaz Xalqları Ali Dini Şurasının toplantılarının, xüsusən dünya dini liderlərinin sammitlərinin Bakıda keçirilməsi Azərbaycandakı dini sabitliyi, toleranlığı müəhkəmləyir, əqidə və ifadə azadlığını bütün dünyaya bir daha bariz şəkildə nümayiş etdirmişdir. Azərbaycan dövləti dinlərarası dialoqun dinamik inkişafına müs-

bət təsir göstərən bütün səyləri bundan sonra da dəstəkləyəcəkdir".

Azərbaycanda islami dəyərlərin bərpası

Respublikamızda dünyəvi dövlət şəraitində dövlət-din münasibətlərinin tənzimlənməsi, dini-mənəvi dəyərlərin pozitiv potensialından səmərəli və məqsədyönlü istifadə olunması ilə bağlı görülmüş böyük işlərin mahiyyətini düzgün başa düşmək üçün müstəqillik dövrünün ilk illərində ölkənin dini durumuna ani olsa da, nəzər

Mövzu: Müasir cəmiyyətdə dinin rolu və yeri. Azərbaycanda islami dəyərlərin bərpası. Azərbaycan Respublikası dini toleranlığ nümunəsidir.

salmaq labüddür. Milli müstəqilliyin ilk illərində Azərbaycan cəmiyyəti üçün həyatın bütün sahələrində olduğu kimi, din sahəsində də müəyyən pərakəndəlik səciyyəvi idi, 70 illik sovet rejimi dövründə insanların zehindən dini sıxışdırıb çıxarmaq məqsədilə çox iş görülmüşdü. İfrat dərəcədə ideolojişdirilməmiş stereotiplər bütövlüklə materialist dünyagörüşünə əsaslanan əxlaqi tərbiyə sistemi yaradılmasına yönəldilmişdi. Bu sistem insanlara öyrətdirdi ki, "Allah yoxdur, din mövhumat və xurafatdan başqa bir şey deyildir, axirət inancı yanlış inanandır, ancaq dünya həyatı var və insan öləndən sonra hər şey bitir". Sovet dövründə yaşayış-böyümüş insan bu vaxta qədər alışmış olduğu ictimai yönümünü itirdi - çaşmış oldu, nə edəcəyini bilmədi. Bəzilərinə bu hal daha kəskin xarakter aldı. Vəziyyətdən sui-istifadə etmək istəyənlər də az olmadı. Ölkədə qeyri-ənənəvi dinləri, deskriptiv sektaları yaymaq məqsədi güdən bir sıra xarici missioner təşkilatların fəaliyyəti geniş vüsət aldı. Erməni təcavüzü nəticəsində ölkə ərazisinin böyük hissəsinin işğal edilməsi, bir milyonluq qaçqın və köçkünlər ordusunun yaranması ilə bağlı sosial gərginlik şəraitində bu hal, heçqətən, cəmiyyətimizin, xalqımızın gələcəyi, onun müasir millətlər toplusuna daxil olması yolunda ciddi əngəllər törədirdi. Din ölkədə müxtəlif siyasi qüvvələrin süni surətdə yaratdığı qarşıdurmaya cəlb edilir, ayrı-ayrı bölgələrdə özünü göstərən separatizm cəhdlərində ortaya atılan şüarlarla dindən siyasi məqsədlərlə istifadə etmək meyli, dini dözümsüzlük, ayrı-seçkilik əhval-ruhiyyəsi özünü büruzə verirdi. 1992-ci ildə tələsik, bölgədə dinin yayıldığı tarixi şəraitə tam nəzarət almadan hazırlanmış "Dini etiqad azadlığı haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun qəbul edilməsi də dini durumdakı dövlət nəzarəti təmin edib, köklü dəyişiklik yarada bilmədi. Əksinə, ənənəbilər, vətəndaşlığı olmayan şəxslər, müxtəlif missioner təşkilatları qanundan və xüsusilə orada olan boşluqlardan istifadə edərək insan haqları və əsas azadlıqlar adı altında həttə milli təhlükəsizlik və ictimai asayiş tələblərinə cavab verməyən dini fırqələrin ölkəmizə və millətimizə yad inanclarını yaymağa başladılar. Bir çox dini icma xaricdəki dini mərkəzlərin və missioner təşkilatlarının ölkədə təbliğçilərinə çevrilmişdi. Azərbaycanda dərin köklərə malik olmayan qeyri-ənənəvi dinlər geniş təbliğ edilirdi. Dini durumdakı tam aşkar olmasa da, qeyri-stabilitik meyli özünü göstərən radikallaşma prosesi canlanır və beləliklə, ümumi stabillik və həttə dövlətçilik üçün təhlükə notları səslənirdi.

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev xalqın təkidi ilə yenidən hakimiyyətə qayıdanda cəmiyyətdə dinə bağlılıq durumu müəkkəb və ziddiyyətli idi. Yalnız ulu öndər Heydər Əliyev öz dərin biliyi, yüksək bacarığı, mətin iradəsi, böyük idarəçilik təcərübesi, düzgün və uzaqgörən siyasəti sayəsində dövlət-din münasibətlərini inzibatçılığa yol vermədən, məqbul beynəlxalq standartlara mü-

vafiq şəkildə öz təbii məcrasına qaytarı-bilər, dövlətin strateji xəttinə əsasən tənzim edə bilərdi. İlk növbədə, din-dövlət münasibətlərində yaranmış uçurum aradan götürülməli, qarşılıqlı inam bərpə olunmalı, dövlətin antidin, ateist siyasəti yeritməməsinə insanları inandırmalı, dinin heçqətən də milli-mənəvi dəyərlərdə yerini müəyyən etmək tələb olunurdu. Hər şeydən əvvəl vəziyyətdə köklü dəyişiklik yaratmaq üçün problemə münasibət bilməklə yanaşı, qanuni zəmin hazırlamaq lazım idi. Bu məqsədlə "Dini etiqad azadlığı haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda müəyyən dəyişikliklər

edildi, bəzi maddələr ləğv, bəzisində isə əlavələr edildi.

Ulu Öndər məscidlərə gedir, dini münasibətlərlə keçirilən mərasimlərdə iştirak edir, dindarlarla görüşür, dövlətin strateji xəttini özü şəxsən izah etməyə çalışırdı. Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev çıxışlarının birində bildirdi ki, Azərbaycanın strateji yolu demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğundan keçir. Əlbəttə, dünyəvi dövlətçilik prinsipi dövlətin dindən ayrılığı nəzərdə tutur. Lakin vətəndaş, bütövlükdə isə xalq və millət dindən ayrı deyildir. 1-2 oktyabr 1998-ci ildə Bakıda keçirilən "Müasirlik və dini-mənəvi dəyərlər" adlı beynəlxalq konfransda Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev dünyəvi dövlətdə etiqad azadlığı prinsipi daha geniş açıqlayaraq demişdir ki: "Dövlətimiz insanlara bütün azadlıqları vermiş və vicdan azadlığını, din azadlığını öz siyasətinin əsas hissəsi hesab etmişdir. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası din və vicdan azadlığını təsbit etmiş, biz isə bir dövlət kimi bunun təmin olunmasının qarantıyıq. Bəli, ona görə də bizim dövlətimiz dünyəvi dövlətdir. Ancaq biz dindən ayrı deyilik". Bu gün Azərbaycanda dini zəmində münaqişələrin olmaması insanların sərbəst olaraq öz əqidə formasını seçməsi, dini dözümlülük və toleranlığı şəraitinin yaranması, bu uğurların bir çox beynəlxalq təşkilatlar, dünyada nüfuzlu din xadimləri və böyük ölkələr tərəfindən etiraf olunması Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin dini sahədə balanslaşdırılmış siyasət yürütməsinin və həmin siyasətin bu gün davam etdirilməsinin nəticəsidir.

Roma papası İoann II Pavel 2003-cü ilin mayında Bakıda olarkən demişdi: "Azərbaycan üç müxtəlif dinin dinc yanaşması yaşadıqları nadir bir ölkə və dini dözümlülük baxımından sabit cəmiyyətdir". Bu stabil gərgin əməyin, ölçülüb-biçilmiş çox incə bir siyasətin və möhkəm iradənin nəticəsidir. Bu milli adət-ənənələrə, mənəvi-dini dəyərlərə ölkə rəhbərliyinin münasibəti fonunda yaranmış əlverişli şərait təbii təzahürüdür.

Azərbaycan Respublikası dini toleranlığ nümunəsidir

Azərbaycan xalqı olduqca mühüm və bəşəriyyətə nümunə olan mənəvi keyfiyyətlərə malikdir. Bunlardan biri də əsrlərdən bəri formalaşaraq inkişaf edən, xalqımızın humanist dünyagörüşünü özündə əks etdirən multikultural və tolerant dəyərlərdir. Təsəffüf deyil ki, tarixin bütün dövrlərində bu coğrafiyada müxtəlif etnoslar, xalqlar, ayrı-ayrı dinlərə sitayiş edən insanlar əmin-amanlıq, mehriban qonşuluq şəraitində yaşamışlar. Tarixin bütün dövrlərində dünyanın demək olar ki, hər bir tərəfində milli və dini zəminlərdə qarşıdurmalar baş vermiş, insanlıq, bəşəriyyətə qarşı ağır cinayətlər törədilmişdir. Lakin Azərbaycanda yaşayan xalqlar arasında heç vaxt milli-etnik və dini zəmində edavət baş verməmiş,

bu məqsədlə kənardan edilən cəhdlər iflasa uğramışdır.

Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin uzaqgörən və müdrik siyasəti nəticəsində ölkəmizdə mədəniyyət və dinlərarası dialoq keyfiyyətə yeni mərhələyə yüksəldildi, multikulturalizm və toleranlığ ənənələrinin qorunub saxlanmasına, inkişaf etdirilməsinə hüquqi zəmin yaradıldı. Ən əsası, bu, dövlət siyasətinin ayrılmaz tərkib hissəsinə çevrildi. Ulu Öndərin müəllifi olduğu Azərbaycan Konstitusiyasında ölkəmizdə dinindən, irqindən, dilindən asılı olmayaraq hər bir vətəndaşın hüquq və azadlıqları, o cümlədən insanların etiqad azadlığı təsbit olundu. Respublikamızda yaşayan hər bir etnik azlığın, hər bir xalqın təmsilçilərinin mədəniyyətinin, dəyərlərinin müxtəlif qanunlar və normativ-hüquqi aktlarla təsbit edilməsi, mükəmməl qanunvericilik bazasının formalaşdırılması və digər bu kimi mühüm addımlar da aparılan bu məqsədyönlü siyasətin tərkib hissəsidir.

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında xalqımızın multikultural və dini-mənəvi dəyərlərinin qorunması, inkişaf etdirilməsi sahəsində həyata keçirilən siyasət yeni mərhələdə onun layiqli davamçısı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla inkişaf etdirilir. Dövlət başçısı mütəmadi olaraq ölkəmizdə yaşayan xalqların, dini icmaların nümayəndələri ilə görüşür, onların ehtiyac və problemləri ilə maraqlanır, milli və dini bayramlarını təbrik edir. Prezident İlham Əliyev cənablarının Azərbaycan multikulturalizminin və toleranlığının elmi əsaslarla öyrənilməsi, həmçinin dünyada təbliğ istiqamətində göstərdiyi konkret hədəflərə çatmaq üçün atılan əməli addımlar öz bəhrəsini verməkdədir. 2016-cı ilin ölkəmizdə "Multikulturalizm ili" elan olunması bu sahəyə diqqəti daha da artırır və eyni zamanda, dünyanı alternativ olmayan multikulturalizm və toleranlığ siyasətindən daha effektiv şəkildə faydalanmağa dəvət edir.

Azərbaycanda yaşayan bütün millətlərin və dinlərin nümayəndələrinin dövlətçiliyimizə daim həmrəylik nümayiş etmələri xalqımızın yüksək multikultural və tolerant dəyərlərə malik olmasının bariz nümunəsidir. Ölkəmizin inkişafı, qüdrətlənməsi ilə yanaşı, ərazi bütövlüyümüzün qorunmasında da burada yaşayan bütün xalqların və dinlərin nümayəndələri hər zaman qəhrəmanlıq və vətənpərvərlik nümunələri ortaya qoyublar. Biz 44 günlük Vətən müharibəsində də bunun bir daha şahidi olduq. Təpəklərini işğaldan azad olunması zamanı Azərbaycan Ordusunun apardığı hərbi əməliyyatlarda ölkəmizdə yaşayan azsaylı xalqların nümayəndələri də əsl qəhrəmanlıq nümunələri göstərdilər. Onların arasında şəhidlik zirvəsinə ucalanlar oldu. Bir daha təsdiq olundu ki, Azərbaycanda yaşayan hər bir xalqın nümayəndəsi bu torpağı canı qədər sevir və uğrunda ölməyə hazırdır.

Dövlət vətəndaşlarının dini-fəlsəfi dünyagörüşünün, bədi-etik təfəkkürünün və estetik zövqünün formalaşdırılması üçün düşünülmüş dövlət siyasəti həyata keçirir. Bu baxımdan, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev "Bu gün multikulturalizm Azərbaycanda dövlət siyasətidir və eyni zamanda, həyat tərzidir" - deyərək multikulturalizmin Azərbaycanın dövlət siyasəti olmasını təsdiq edib, əksinə, qədim dövrlərdən üzü bu yana xalqımızın həyat təzi kimi xarakterizə etmişdir. Çünki Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərlər sistemi tolerant münasibətlər içərisində birgə yaşayış ənənəsi Azərbaycan xalqının formalaşdığı bütün dövrlərdə müşahidə edilmişdir. Təbii ki, bu tendensiya Azərbaycan xalqının sahib olduğu dəyərlər sisteminin bütün nümunələrində əsas istiqamətlərdən biridir.

İdeoloji iş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsi

Kəngərliyə pərvazlanıb, Qızıllı Kəngərliyə şəhidlik zirvəsinə ucalan tankçının xatirəsi anılıb

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, 19 aprel Cəmsid Naxçıvanski adına Hərbi Lisey günü ərəfəsində Ağdam rayonunun işğaldan azad olunan Qızıllı Kəngərli kəndində şəhid zabit Əhməd Suliddin oğlu Mehbalıyevin xatirəsinə həsr edilən tədbir keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi rəsmilərinin, bölgədə xidmət keçən hərbi qulluqçuların və yaradıcı heyət üzvlərinin iştirak etdikləri tədbirdə respublikamızın ərazi bütövlüyü, tarixi torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid olan Vətən övladlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildikdən sonra Əməkdar İncəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdü polkovnik Abdulla Qurbanı çıxış edərək şəhid baş leytenantın hər bir gənc üçün örnek olan mə-

nalı ömür və döyüş yolundan söhbət açıb.

Qeyd edilib ki, Əhməd Mehbalıyev 1 sentyabr 1968-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Şərur rayonunun Qıvraq kəndində anadan olub. Qıvraq indi qəsəbə olmaqla, yeni yaradılan Kəngərli rayonunun mərkəzinə çevrilib.

Kəngərli rayonundan pərvazlanan Əhməd kənd orta məktəbində 7-ci sinfi bitirdikdən sonra Cəmsid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyde təhsil alıb, Kazan Ali Tank Məktəbini bitirib. Bir müddət Kiyev, Moskva şəhərlərində tank qoşunlarının hərbi hissələrində tank komandiri kimi xidmət edib.

Nəzərə çatdırılıb ki, 1991-ci ildə Vətənə qayıdan gənc zabit ilk gündən Qarabağ uğrunda döyüşlərə yollanıb. Şuşa, Laçın,

Qubadlı, Kəlbəcər, Tərtər döyüşlərində əsl peşəkərlilik, qəhrəmanlıq və igidlik nümunələri göstərib.

Silahdaşlarının "Kəngərli balası" deyərək çağırdıqları tank taqımı komandiri baş leytenant Əhməd Mehbalıyevin ömür yolu 1993-cü ilin 25 iyununda Ağdam rayonunun Qızıllı Kəngərli kəndində şəhidliklə başa çatıb. O, bu kənd uğrunda düşmənlə qeyri-bərabər döyüşdə son nəfəsinədək döyüşərək şəhidlik zirvəsinə ucalıb.

Bakıda Birinci Şəhidlər xiyabanında böyük izdihamın iştirakı ilə son mənzilə yola salınan igid tankçı Əhməd Suliddin oğlu Mehbalı-

rinə verilib, 50 illik yubileyi təntənəli şəkildə qeyd edilib.

Hərbi qulluqçulardan Seymur Həbibullayev, Fəqan Əliyev, Ramil Nəzərov və başqaları çıxış edərək Əhməd Mehbalıyevin, eləcə də bütün şəhidlərimizin intiqamını aldıklarını və Vətən müharibəsində qazandıqları möhtəşəm zəfər ilə xalqımıza böyük Qələbə sevinci yaşatdıqlarını iftixar hissi ilə vurğulayıblar.

Xidmətdə fərqlənən döyüşçülərə tankçı Əhməd Mehbalıyev haqqında da geniş məlumat verilən Abdulla Qurbanının "Böyük gələcəyə baxış" adlı yubiley nəşri hədiyyə edilib.

yev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə ölmündən sonra "Azərbaycan Bayrağı" ordeni ilə təltif olunub.

Xatirəsi həmişə əziz tutulan şəhid zabitin adı Bakı şəhərindəki küçələrdən bi-

Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin yaradıcı heyəti şəhidlərin ölməzliyinə, Müzəffər Ordumuzun qalibiyyətinə, döyüşçülərimizin şücaətinə həsr olunan ədəbi-bədii kompozisiya ilə çıxış ediblər.

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

İraqın şimalında 19 terrorçu zərərsizləşdirilib

Türkiyə Silahlı Qüvvələri tərəfindən İraqın şimalında yerləşən Metina, Zap və Avaşın-Basyan bölgələrində "Pəncə-Kilit" şərti adı altında başlanılan növbəti antiterror əməliyyatı zamanı 19 terrorçu zərərsizləşdirilib.

Bu barədə Türkiyənin Milli Müdafiə Nazirliyindən bildirilib.

Məlumatda deyilir: "İraqın şimalında törədilən terror aktlarını aradan qaldırmaq və sərhəd təhlükəsizliyimizi təmin etmək məqsədilə aprelin 17-si axşam saatlarında "Pəncə-Kilit" əməliyyatına start verilib. Birinci mərhələ hədəflərinə nail olunub.

Əməliyyatların planlaşdırıldığı kimi davam etdiyi bildirilən məlumatda qeyd olunur ki, türk əsgəri bölgəni nəzarət altına almağa başlayıb. Axtarış işləri davam edir. Terrorçuların bütün sığınacaqları, bunkerləri və guya qaragahları, həmçinin mağara və yuvaları bir-bir məhv ediləcək.

Əməliyyatla bağlı açıqlama verən Türkiyənin milli müdafiə naziri Hulusi Akar indiyədək planlaşdırılan bütün hədəflərin ələ keçirildiyini və çoxlu sayda terrorçunun zərərsizləşdirildiyini bildirib.

Qarşılıqda Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin dörd əsgərinin yüngül bədən xəsarəti aldığı bildirilib.

İranda hərbi parad keçirilib

Aprelin 18-də Tehranda və digər böyük şəhərlərdə İran Ordusunun yaranması günü qeyd olunub.

Ordu Günü münasibətilə Tehranda keçirilən hərbi parad İranın yeni "Fəth" reaktiv yayım atəşi sistemi nümayiş olunub.

Yüksək rütbəli generalların da iştirak etdiyi hərbi paradı çıxış edən Prezident İbrahim Rəisi bəyan edib ki, İran Ordusu sanksiyalara baxmayaraq, böyük inkişaf yolu keçərək qüdrətlənib. Bu gün ordumuz yalnız regionda deyil, bütün dünyada tanınır. Prezident bildirib ki, ordu xalqı və inqilabın nailiyyətlərini qorumaq üçün daha da güclənməlidir.

İran Prezidenti nəzərə çatdırıb ki, rəsmi Tehran heç bir zaman silahlı münaqişələr və müharibələr istəyində olmayıb. Lakin xalqın mənafeyini və İslam inqilabının varlığını qorumaq üçün güclü ordumuz olmalıdır. Güclü ordu dövlətin və xalqın varlığı deməkdir.

Hərbi paradı İran Ordusunun müasir silahları, tankları, raket sistemləri, piyada döyüş maşınları, pilotsuz uçuş aparatları və digər hərbi texnika, eləcə də sursatlar nümayiş olunub.

Amerikalı senator Ukraynaya ordu göndərilməsini tələb edir

ABŞ Kiyevə dəstək üçün ordu göndərməyə, Ukrayna ikinci Suriyaya çevrilə bilər.

Bu fikri Delaver ştatından olan senator Kristofer Kuns CBS telekanalının efirində səsləndirib.

"Cozef Bayden və onun administrasiyası həm sanksiyalar sahəsində, həm də bir vaxtlar kənarda qalan ölkələrin bu mübarizəyə cəlb edilməsi baxımından çox iş görüb. Lakin kritik an yetişib", - deyərək siyasətçi bildirib.

Bir müddət öncə ABŞ Prezidenti Cozef Bayden Ukraynaya artilleriya sistemləri, zirehli transportyorlar və helikopterlərin də daxil olduğu 800 milyon dollarlıq yeni hərbi yardım paketini elan edib. Rusiyanın Xarici İşlər Nazirliyi isə bunun cavabında ABŞ-da daxil olmaqla Ukraynaya silah göndərən bütün ölkələrə nota verib.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Azərbaycan əsgərinin ən böyük arzusu, istəyi Ali Baş Komandanımızın verəcəyi döyüş əmri ilə Vətən torpaqlarını işğaldan azad etmək idi. Məkrli niyyətdən əl çəkməyən düşmən son zamanlar tez-tez təxribatlara əl atır, atəşkəsi pozurdu. 2020-ci il sentyabrın 27-də düşmənin layiqli cavabını verən şanlı ordumuz cəbhənin bütün istiqamətlərində işğalçıları geri çəkilməyə məcbur etdi. 44 gün davam edən əks-hücum əməliyyatında düşmən darmadağın edildi, əzəli və əbədi Vətən torpaqları öz həqiqi sahiblərinə qovuşdu. Möhkəm iradənin, sonsuz etimadın, misilsiz şücaətin vəhdəti ilə yazılan bu Zəfər salnaməsi xalqımız var olduğu müddətdə yaşayacaqdır. Bu Zəfəri öz qanı, canı, sağlamlığı hesabına xalqa bəxş edən oğullarımız Azərbaycan gəncliyi üçün qəhrəmanlıq, vətənpərvərlik nümunəsi olacaqdır.

- Məhz Azərbaycan əsgərinin sarsılmaz döyüş ruhu və yüksək mənəvi-psixoloji hazırlığı sayəsində düşmənin uzun illər möhkəmləndirdiyi sədlər qısa müddət ərzində darmadağın edildi, - deyərək söhbətə başlayan mayor Teymur Qurbanəliyev fikrini davam etdirdi. - Uşağ ailənin güz-güsüdür, - deyirlər, hərbdə isə əsgər komandirinin güz-güsüdür. Əsgərin yüksək döyüş hazırlığı, möhkəm zülm-intizam, qorxmazlıq,

Medallı igidlərimiz

44 günlük uğurlu döyüşlər unudulmayacaq

düşməne nifrət, xalqa sədaqət kimi müsbət keyfiyyətlərlə formalaşmasında komandir mühüm rolə malikdir.

Mayor T. Qurbanəliyev 44 günlük haqq savaşında şəhid olan zabit Abakar Hacıyevdən danışdı. Dedi ki, şəhid polkovnik-leytenant Abakar Hacıyev vətənpərvər zabit, yaxşı silahdaş idi. Əsgərlərə doğma münasibətlə yanaşır, onların qayğıları ilə maraqlanırdı. Şəxsi heyətin qarşısında hər zaman haqq savaşının uzaqda olmadığını vurğulayırdı. Daim əsgərlərin yanında komandir kimi yox, onların silahdaşı kimi dayanırdı. Döyüş tapşırığı aldığı ilk gündən son nəfəsinədək əsgərlərin yanında olan zabit müqəddəs əməl uğrunda canını qurban verdi, şe-

hidlik zirvəsinə yüksəldi... Tarixi salnaməni qanı ilə yazan oğullarımız başımızın tacıdır, onlar xalqımızın sonsuz ehtiramını qazanıblar.

Söhbət əsnasında öyrəndim ki, zabitin atası Əli Qurbanəliyev də hərbi, Birinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçısı olub. "Qismətimdə atamın yolunu davam etdirmək də var imiş. Atam Əli Qurbanəliyev Birinci Qarabağ müharibəsinin, mən isə İkinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçısıyıq. Fəxr edərəm ki, müqəddəs missiyada mənim də az da olsa payım var. Döyüşlər zamanı Füzuli, Xocavənd, Cəbrayıl rayonlarında keçirilən əməliyyatlarda iştirak etmişəm. Xidmətimin ən unudulmaz günləri məhz 44 günlük Vətən müharibəsi dövrünə təsadüf edir. Biz cəbhədə olsaq da, Ali Baş Komandanımızın, xalqımızın sonsuz inamını və etimadını duyur, bu duyğunun aliliyini əsgərlərimizə izah edirdik. Komandir olaraq, əsgərləri qələbəyə kökləyirdik. Onlar da öz üzərlərindəki məsuliyyəti hiss edirdilər - işğalı sonlandıрмаq, torpaqlarımızı düşməndən təmizləmək üçün gecə-gündüz düşmə-

nə qarşı döyüşürdülər. İşğalçıya sarsıdıcı zərbələr vururdular. Azərbaycan əsgəri ona olan ümidləri layiqincə doğrultdu.

Əsgər xalqın ümid yeri, xalq isə əsgərin ilham mənbəyi idi. Bir zamanlar mənfur düşmən işğalında olan ata-baba torpaqlarımızda bu gün Azərbaycan əsgəri inamla, şərəflə xidmət edir. Şəhidlərimizin ruhu şadırd, onların valideynlərinin, övladlarının, bir sözlə, doğmalarının başı diki, çünki xalqımız bu qələbəni öz qanı və canı bahasına bizlərə bəxş edən övladlara sonsuz minnətdardır. 44 günlük tarix əsrlər boyu unudulmayacaq", - deyərək zabit bildirdi.

Vətənimizin işğaldan azad olunması zamanı qarşıya qoyulan tapşırıqları uğurla yerinə yetirdiyinə görə mayor Qurbanəliyev Teymur Əli oğlu Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə "Cəbrayılın azad olunmasına görə", "Füzulinin azad olunmasına görə" və "Xocavəndin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub.

Baş leytenant
Fuad CƏFƏROV
"Azərbaycan Ordusu"

“Şahin” hərbi-idman oyunları keçirildi

Hərbi Dəniz Qüvvələrinin "N" hərbi hissəsində "Şahin" hərbi-idman oyunları üzrə Qaradağ rayon birinciliyi keçirildi.

Əvvəlcə xalqımızın ümum-milliləri Heydər Əliyevin və Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü və torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi.

Tədbirdə Müdafiə Nazirliyinin, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin nümayəndələri, hərbi hissənin zabidləri, Qaradağ rayon Gənclər və İdman idarəsinin rəisi Elçin Abbasov və "Şahin" hərbi-idman oyunlarının baş hakimi İlqar Qasımov iştirak etdilər.

Tədbiri giriş sözü ilə açan hərbi hissənin zabiti polkov-

urğulamaq istərdim. Onlar qorxmazlıq və qəhrəmanlıq nümayiş etdirərək illərdir işğalda qalan torpaqlarımızı

azad etdilər. Xalqımıza Böyük Qələbə sevincini yaşatdılar.

Beləliklə, "Şahin" hərbi-id-

ilham Əliyevin daim nəzərə-tindədir. Ordumuzun 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan

və 44 gün davam edən Vətən müharibəsində qazandığı milsiz qələbəsi, əsgərlərimizin torpaqlarımızı düşmən tapdığından qəhrəmanlıqla azad etməsi məhz bu diqqət və qayğının nəticəsidir.

"Şahin" hərbi-idman oyunlarında Qaradağ rayonu üzrə 23 məktəbin 322 şagirdi arasında keçirilən yarışlara start verildi. Əvvəlcə hər biri 14 nəfərdən ibarət komandalara təntənəli marşla tribunanın önündən keçdilər. 8-10-cu sinif şagirdləri yarışın 4 mərhələsi üzrə qüvvələrini sınaq etdilər. Yarışın nəticəsinə görə 22,7 balla 180 sayılı tam orta məktəb üçüncü, 23,7 balla 195 sayılı tam orta məktəb ikinci yeri tutdular. 23,9 bal toplayan 110 sayılı tam orta məktəb qalib gələrək Bakı şəhəri üzrə keçiriləcək "Şahin" hərbi-idman oyunlarının final mərhələsinə vəsiqə qazandı.

**Baş leytenant
Orxan HÜSEYNLİ
"Azərbaycan Ordusu"**

Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris Mərkəzində Yasamal rayon orta ümumtəhsil məktəbliləri arasında "Şahin" hərbi-idman oyunu üzrə rayon birinciliyi keçirildi.

Məktəblilər sıra meydanına çıxdıqdan sonra yarış açılış elan edildi.

Çıxış edən Yasamal rayon Gənclər və İdman idarəsinin rəisi İlham Səfərov, "Qarabağ Müharibəsi Əlilləri, Veteranları və Şəhid Ailələri" İctimai Birliyinin Yasamal rayon təşkilatının sədri Bayram Şeydayev və başqaları "Şahin"lərə yarışda uğurlar arzuladılar. Qeyd etdilər ki, "Şahin" hərbi-idman oyunlarına məktəblilər cəlb etməkdə əsas məqsəd onların gələcəkdə hərbi xidmətə hazırlanması, fiziki göstəricilərinin və xüsusi biliklərinin təkmilləşdirilməsidir. Bildirildi ki, bu yarış Təhsil Nazirliyi, Müdafiə Nazirliyi, Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Mədəniyyət Nazirliyi, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti ilə birgə təşkil

Xətai rayon orta ümumtəhsil məktəbliləri arasında "Şahin" hərbi-idman oyunları üzrə rayon birinciliyi keçirildi.

Tədbirdə Yeni Azərbaycan Partiyasının Xətai rayon təşkilatının sədri Vüqar Rəhimzadə, Xətai rayon İcra Hakimiyyətinin Vətən Müharibəsi İştirakçıları və Şəhid Ailələri ilə İşin Təşkili Şöbəsinin müdiri Anar Məmmədov, İctimai-Siyasi və Humanitar Məsələlər Şöbəsinin müdiri Pənah İmanov və digər qonaqlar iştirak etdilər.

Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinin rəis müavini, Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı polkovnik Nizami Mövlanov "Şahin"lərimizə uğurlar arzuladı. "Bu cür oyunlar məktəblilərdə vətənpərvərlik hissələrinin güclənməsində böyük rol oynayır. Məktəbinizi burada təmsil et-

edilib.

Rəsmi mərasimdən sonra məktəblilər təntənəli marşla tribunanın önündən keçdilər.

Sonra iştirak edən 19 komanda sıra hazırlığı, fiziki hazırlığı, maneələrin dəf olunması, qumbaraatma, mülki-müdafiə hazırlığı və digər tapşırıqları icra etdilər.

***

Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində

məyiniz artıq sizin qələbənin deməkdir. İnanıram ki, yarışın qalibi olmaq üçün hər biriniz tam gücünüzü səfərbər edə bilərsiniz. Əldə etdiyiniz bilik və bacarıqlar da gələcək həyatınızda sizə yardımçı olacaq. Sıranızda gələcəyin zabiti və gizirləri dayanırlar. Gənclərimizin hərbi tərbiyəsində mühüm əhəmiyyətə malik olan "Şahin" hərbi-idman oyunlarında sizə uğurlar arzulayır, hər bir komandanı yüksək nəticələr gözləyirik".

Rəsmi mərasimdən sonra məktəblilər təntənəli marşla tribunanın önündən keçdilər.

Sonra məktəblilər sıra və mülki müdafiə hazırlıqlarını, növbəti mərhələlərdə fiziki hazırlıqlarını, maneələri dəf etmə bacarıqlarını nümayiş etdirdilər.

**Leytenant
İbrahim MƏMMƏDBƏYOV
"Azərbaycan Ordusu"**

nik-leytenant Eldəniz İsmayılov gənc nəslin vətənpərvərlik tərbiyəsindəki düzgün təşkilinin böyük aktualıq kəsb etdiyini deyərək, iştirakçılara uğurlar arzuladı.

Qaradağ rayon Gənclər və İdman idarəsinin rəisi Elçin Abbasov "Şahin" hərbi-idman oyunlarının əhəmiyyətindən danışdı. Bildirdi ki, bu oyunlar gənclərdə sağlam həyat tərzi-nin formalaşmasında və hərbi vətənpərvərlik hissəsinin aşılmasında çox mühüm rol oynayır. "Bu gün Qaradağ rayon birinciliyi üzrə keçirilən "Şahin" hərbi-idman oyunlarında iştirak edən gənclərimiz sabah regionun ən güclü, qalib və rəşadətli Azərbaycan Ordusunun əsgəri olacaqlar. Vətən müharibəsində böyük zəfər qazanan cəsur Azərbaycan əsgərlərini xüsusi

man oyunları yeniyetmələrimizin, gənclərimizin gələcəkdə ordu sıralarında layiqincə xidmət etməsi, mənəvi, fiziki, psixoloji hazırlığının təmin edilməsi, onlarda Vətənə məhəbbət hissəsinin yüksəldilməsi baxımından xüsusi önəm daşıyır. Vətən müharibəsi bir daha göstərdi ki, Azərbaycan gənclərinin vətənpərvərlik ruhu və əzmi sarsılmazdır".

"Şahin" hərbi-idman oyunlarının baş hakimi İlqar Qasımov ölkəmizdə ordu quruculuğuna və idman sahəsinə göstərilən diqqət və qayğıdan söz açdı. "Son illərdə idmançılarımızın beynəlxalq arenalarda əldə etdikləri uğurlar, qazanılan qələbələr onu deməyə əsas verir ki, bu gün xalqımızın gələcəyi olan gənclərin fiziki, mənəvi və elmi hazırlığı Ali Baş Komandan

**Baş redaktorun
müavini**
kapitan
Məhəmməd NƏSİRLİ

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublara şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şorq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

Rəşid HÜSEYNOV

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində
səhifələndirərək "Hərbi Nəşriyyat"ın mətbəəsində hazır
diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalara rəy verilmir,
təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılır.
Qəzeti mod.gov.az sayından oxuya bilərsiniz.

Lisənziya № 361

Sifariş № 517

Nüsxə 4673